

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Ḥamishah shiṭot

Nachmanides, Moses

Zultsbakh, 1762

VD18 15256944

טחושה קרפ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10835

חדושי חולין להר"ן ז"ל פרק הכר שוחטין

צט

מחנה שפתי נקרא ד"כ בלא לקיחה נמי לא קדש בעת לקיחה קאמר
 שחלא לוקח זה לטובה וזה לחטאת. ולי דברו רש"י ז"ל עיקר דלכל דוכח
 כי החי כוונתו כה"ג מתפרשה דאי לא ככתב רחמנא מעוטא דעשה כיום
 הכפורים ולא מעוטא דלוקח ועשה גבי קנין מק"ו דאיכא למעטב בכל חד
 זחד הוא גמרי דגורל דיום הכפורים לאו דוקא וס"ק דקנין לאו דוקא אלא
 תרתייכו בין בשם בין בגורל אבל כתר דכתב רחמנא דעשה כיום
 הכפורי ומעוטא דלוקח ועשה גבי קנין ולפינן דגורל ביה"כ דוקא ולקיא'
 ועשה דקנין דוקא :

דף כה ע"א ומה כל הכלים שאין מטמאין מאוירן • כתב
 רש"י ז"ל כדילין לקמן תוכו של זה ולא תוכו
 של אחר • ואינו נח אכלי דליכא למדרש הכי אלא כי אמרינן דכלי חרס
 אינו מטמא מגבו ולא פסקי מק"ו אבל השתא דבעינן למימר דכלי חרס
 ליטמא מגבו ליכא למדרש הכי אלא ה"ק ומה כל הכלים שאין מטמאין
 מאוירן משום דלא אשכחן דרבי ביה קרא אויר : **אורבעה** תוכו
 כתובי תוכו תוך תוכו תוכו תוכו • פי' רש"י ז"ל דכלל חד וחד הוא
 ליה למכתב תוך • והקסו עליו א"כ לית בהו חד דמופנה לג"ש דכולהו
 אשכחיהו לגופייהו חד לטמא וחד ליטמא וחד תוכו של זה ולא תוכו של
 אחר וחד תוכו ולא תוך תוכו • לכך פי' דתוכו ליטמא ולטמא מופנה
 לגמרי דכזה מני למיפכת כל אדר כי יטמא הילכך תוך לג"ש ווא"ו לטוכו
 של זה ולא תוכו של אחר • ואין זה מחזור אלא דהיטמא למ"ד מופנה מכל
 אחר למדון ואין מטיבין אלא למ"ד למדון ומטיבין וכדאיתא בפ' המפלת
 מני איכא לומר דהא איכא למיפדך מה לטמא שכן חמורה מדתו שמתמא
 אחרים מגבו אלא דאי לא ג"ש גמורה היה אלא גילויי מילפת :

דף כה ע"ב לתוכו ולא תוך תוכו ואפילו כלי שטף מלי • ואת' לאפוקי תוך
 תוכו למה לי קרא הא מדינא נקפא שריי חין כלי מטמא מאויר כלי חרס
 ואפילו כלי שטף דהא מטמיה קרא מדכתביה מכל האוכל אשר יאכל דמני'
 בפסחים (דף כ') יכול יהו כל הכלים מטמאין מאויר כלי חרס ת"ל מכל
 האוכל אשר יאכל אוכלין ומסקין מטמא מאויר כלי חרס ואין כל הכלים
 מטמאין מאויר כלי חרס וכיון שאין הכלי מטמא פשיטא שהוא מגיל
 מופני הסומא לפירות שכתבו • י"ל דאפ"ש שהכלי אינו מטמא אי לאו
 פשיטא דתוכו הוא חמינא שהפירות טמאין מ"מ תוך אוירן של חניון הם
 קמ"ל תוכו ולא תוך תוכו • וכי אמרינן ואפילו כלי שטף מגיל ה"ק דלא
 מייבעיא אם הפנימי של חרס שאין האוכלין שכתבו כאלו עומדין באויר
 החניון שהרי אף הפנימי כיון שהוא של חרס יש לו תורת אויר אלא אפילו
 הוא כלי שטף שאין לו תורת אויר מגיל זה וזה יותר מחזור מפי' רש"י
 ז"ל :

למפרע ולא עוד אלא אפילו היכא שהלוקח שמה התמור והא מוכר שהאי
 להאינא התעות דהא רובן מתמניין ואיכא למסמך אחאי חוקא ואפ"כ
 דלמרינן לקמן בכל מדינא שאין מפרישין עליו ממקום אחר אלא ח"כ
 החמין היינו בדאימי' קמן דאימא למיקם עלה דמילתא אבל בדליתיה
 קמן איכא למסמך ארובא והיינו דקאמר אי שבקיה מכלל דליתיה קמן :
רבא אחר הא מני ר' יוחנן בן טרי הוא • פירש"י ז"ל דלתרוביה
 מילתא דרב נחמן דפרכינן עלה ממתניין קתי לומר דמתניין דאזיל
 בתר לקיחה ולית ליה איגלאי מילתא למפרע ר' יוחנן ב"כ הוא דאזיל בתר
 חזיתיה וכי לא החמין חזיתיה מיה ואינו נקח אבל משהחמין חזיתיה אמרנא
 ופירא הוא ורב נחמן דאמר כרבנן דלא אזלינן בתר חזיתיה בקרטוב של
 חלב הילכך הכא נמי כיון דפירא הוא שסופו להחמין אף על גב דהשתא
 חזיתיה מיה קנה מעשר • ואיכא מילן דגרוס ברישא דהך כרייתא שלשת
 לוגין מים שנפל לתוכו קרטוב של יין ומרתייהו כמראה יין ונפלו לתוכו לא
 פסלוהו • והך גירסא לא כירא דא"כ רבנן נמי ביה חזיתא אזלי וכמו
 שהסקה רש"י ז"ל • אלא ש"ל דרבנן נפסלו את המקוה משום קולא דמים
 שאזינן תרתי בעי שפירא וחייתא אבל ביה חזיתא לחוד לא חזי' מדאמרין
 בפ"ט לא פסלוהו ומ"ה לדירה כל שהחמין בסוף קנה מעט דמפיק' נמי
 פירא הוא אבל ר' יוחנן ב"כ דלאי ביה חזיתא לחודה אזיל אבל מ"מ יותר
 נראה כמו שכתב הוא ז"ל דכין ברישא בין כסיפא שלשת לוגין מים חסר
 קרטוב גרסינן אבל שלש לוגין מים שנפל לתוכו קרטוב יין א"כ שמתרתייהו
 כמראה יין פסולין את המקוה אליבא דרבנן דלא איכפת להו בחזיתא •
 והשתא מתוקמא ספיר דרב נחמן כרבנן בין ברישא בין כסיפא לאו ביה
 חזיתא אזלי דרישא דקתי חין פוסלין את המקוה משום דלית בהו שפירא
 הוא • והקסא הרמב"ן ז"ל דמתני' לא איכא בדר' יוחנן ב"כ דהא לא
 שמתנין ליה לר' יוחנן ב"כ דאזיל ביה חזיתא אלא במראה שאינו עשוי
 להשתנות אבל במראה שהוא עשוי להשתנות כמתני' לא שמתנין ליה לכך
 פי' דרבא לאפלוגי אדרב נחמן דאוקי מתני' כר' יהודה קא חזי דאינהו
 לא ס"ל דכלא החמין דוקא פליגי כיון דהשתא קתיי אלא בין בהחמין בין
 בלא החמין פטרי רבנן ובתרווייהו מחייב ר' יהודה הילכך מתני' דמפליג
 בין החמין ללא החמין לא מתוקמא כחד מטיביו אלא ר' יוחנן ב"כ היא
 ומ"ה לא החמין ואינו עמיד להחמין כדאוקי לה שפיר ממנו ככוס ולא
 החמין חזיתיה מיה פוסל את המקוה וכשהחמין חזיתיה חמורה ולא פסיל :
ופר' יגא דר' אלעזר דאמר הכל מודים שאין מפרישין עליו ממקום אחר
 אלא ח"כ החמין • פי' ר' אלעזר פליג אדר' נחמן קמיישא דאמר בשם החמין
 מחלוק ומתני' ר' יהודה היא דר"א סבר דכלא החמין פליגי אבל בהחמין
 אפילו רבנן מחייבי דפירא הוא והיינו דקאמר אלא ח"כ החמין כלומר
 ואפילו רבנן מודו ביה ומתני' דמפליג בין החמין ללא החמין רבנן היא אי
 נמי דאפי' ר' יהודה מודה בה בעי החמין משום דבתפרישין עליו ממקו'
 אחר דמי כמפריש מהפטור על החיוב :

ע"ב מאי שכל טמאין מעיקרין דלא דלמרינן איידי דמאי יקרי
 וכו' • ואת' ורבא מאי קסבר י"ל דס"ל לרבא
 דכשתמך במים טהורין ונטמאו בדין הוא שפיל' לו הסקה דאפ"ר דפירא
 קאפי מלעיל מ"מ ההוא פירא מיה הוא כיון דלא החמין ואין שנטמא אף
 הסקה עולה לו • אבל טמאין מטיקרא חזי פירא דקאפי מלעיל הרי לא
 נטמא וכיון שלא נטמא היאך תעלה לו הסקה • ואפ"ר מקס' ענה דאם
 אימא דפירא קאפי מלעיל אפילו תמך במים טהורין ונטמאי' אינו בדין
 שתעלה לכן הסקה שאין הסקה מטמאה אלא מתורת ארבעה ואין ארבעה
 לפרי לא במים אלא משום דמכלכלי הכא נמי מכלכלי ועלשה לכן הסקה
 וטהורין :

דף כה ע"ב דאמר רב נחמן כלי עגם ככלי מתכת דמי • לאו לכל
 קאמר אלא דגולמיהו דטהורין בגולמי כלי מתכות
 הואיל ודמיהן יקרין אבל פשוטיהן אין מקבלין טומאה דקרא דמני' ללפינן
 דכלי עגם מקבלין טומאה היינו בכל מעשה עוים דכתי' גבי כלי עז ועור
 סקן כלי קבול והיינו דתנן בפ"ב דכלים ומייתיה לה בפ"ק דשבת כלי עור
 כלי עז וכלי עגם פשוטיהן טהורים • ולא נחשוורו דברי רש"י ז"ל שכבש
 בפ' המגביע גבי חסין פומחא קבטן כפומחא טמאין ופרשה הוא ז"ל פכלי
 עגם וכתב דטהמין משום דפאטי כלי עגם טמאין והכי איתא בהב"ב
 שוחטין • ולימא וכדכתיבנא • אלא תסב בחסין של מתכות :
דף כה ע"א דירמא אי הוה שבקיה הוה מתמין • כלומר וכוון
 שכן הוה תנן עד שלא החמין אינו ניקח
 בכסף מעט דמשמע שאי' לקיחה כלל והתמך חולין גמורין ויכול לשחוטו
 תוך גירושלי' יחוש דילמא אי הוה שבקיה הוה מתמין ונתלא סקנה מעשר

סליק פרק הכר שוחטין

פרק השוחט

דרסה וכו' מגלג אלא ודאי כי הוה דפשיטא לן' כהנהו דגמרה ניתא
 ה"כ סבירא ליה דשחיטה מן הגואר דגמרה וקרא למאי איתא דלא ליטוי
 גמטרא פי' דאי דגמרה הוה אמינא דשחיטה מן הגואר בכל מקום
 ואפילו בשוחט המתפרק והבשר תחלה ואח"כ השימנין דמשוי לה גמטרא
 דהא שמתא גמורי קת"ל קרא ממקום שח חטבו דהיינו מן השימנין
 שהן תחלה • אי נמי שלא תאמר נתי דמן השימנין הוא מתחיל לרוך הוא
 לחתוך ג"כ בשר ומפרקת קמ' ושאחט ממקום שח חטבו כלומר טהרה
 מדמו וכו' לא דהיינו שחיטת השימנין אבל מפרק' וכשר לא כדאמר' לקמן
 האבד **כ"א** 26

דף כה ע"א ולטעמיה שהיה דרסה חלדה הגרמה ועקור
 מי כתיב • כך הוא גרסה כל
 הספרים אלא שרש"י ז"ל מחקו גורים וכו' • ולא נהיר דאי הכי תלמודא
 הוא דמטיק דקרא איתא דלא לשווייה גמטרא וכן בסמוך קרא דוכחא
 מוקי דלא לשווייה גמטרא דתרי קראי למה לי לסיבך נראה דה"פ דרב
 כהנא גופיה הוא דמהדר לחאו דפריך עליה דקאמר ליה לדיוד דמהדרת
 אפירכי כתרתי דס"ל דכי קאמינא מנין לשחיטה שהיא מן הגואר לעיקר
 שחיטה בעינא לאובתי אחאי לא פרכת' לי דעדישא מכלה הכי שהיה

חרושי חירין להרין וזל פרק השוחט

החיות וירדו בעיניהם לכתחלה בקדשים משום דלדס הוא לרין דביעב פליגי עליה וחמרי דלא מעבא . יש לומר דכיון דחירין חס אימת דרישא בקדשים אבל בחולין לא בעינן חשיבות וירדו כלל ודמי דכי בעינן לכו בקדשים לכתחלה בלחן הוא דבעינן אבל חס לא עבר לא חספסלא כהכי ולא כן אי פליגי רבנן עליה לכתחלה דהוא ענמו לרס הוא לרין . וזו דהוא מני לאוכוחי דר' יהודה אפילו לחולין קאמר דאי בקדשים לא אפשר למפסל דביעב אלא לכתחלה . ובהדוא מניא בברייתא דאשי דיעב פסול ר' יהודה וכדמביעבא לעיל אלא דמני עדיף ליה לאוכוחי מגזא דמתניתין מלאוכוחי סבריתא דקא פסל ליה לר' יהודה אפילו דביעב :

ע"ב הויא ליה עבודה באתר ותנן עבודת יום הכפורים אין כשרות וכו' . אף על גב דשחיטה לחו עבודה היא כשרי כשרה כור ואפילו בפרו של כהן גדול כיום הכפורים אסוקא בפי טורף בקלפי דאם שחטו רכש דאפילו הכי כיון דמגות היום בבית גדול חס אימת דאם לא חירק הוא פסול אינו כיון שימרק אחר לכתחלה ששם שהוא קורן את המזי . אף על פי שהשחיטה כשרה בוד כך ראו שימרק הוא ענמו ולא ימרק אחר . והיינו לישנא דקאמר לכתחלה הכי סקינן ליה למרק דממעט דלכתחלה בלחן הוא דקשיא ליה . ובתוספתא מפרשין שחם הייתה מריקה מעבבת עבודה היא כשרי אינו ממרק אלא משום דס והוא לא מריקה בורך קבלה ומקבלה ואליך מות כהונה : לכה לזל למרק . ואף על גב דאפילו בחולין בעינן שנים לכתחלה לכדכתיב בריש פירקן אפילו הכי הכא כיון שאי אפשר אל על ידי אחר לא היה לנו להקיק אחר לכך : ודבי יוחנן אחר יאמרו לשחיטה מתחלה ועד סוף . ואם תאמר דמזאת רכא במסכת יבמות בפרק החולין (דף י"ו) הלכתא כריש לקיש כהני תלת הא בשארית הלכתא כרבי יוחנן הלכתא יבנה לשחיטה מתחלה ועד סוף סבירא ליה לרבא ואלו במסכת זבחים אחר ליה דבא לאחי מי סברת ויבנה לשחיטה מתחלה ועד סוף אינה לשחיטה אלא בשוף הלחא כהני כריש לקיש סבירא ליה .

יש לומר דכיון דהכא משמיה דלוי סבא אחרה ליתא בכלל פלוגתא דריש לקיש ור' יוחנן דלאו אשמתתא דריש לקיש היא אלא דלוי סבא וכן נראה דעת בעל הלכות ז"ל וסכתא כחן והלכתא אינה לשחיטה אלא כסוף : לא נחלקו אלא כגון ששחט סימן אחד בחן וסימן א' בפנים . כלומר באחת עולת הטורף בחון ונקט שחט ולא נקט מולק לפי שעל השחיטה הוא חייב ואינו חייב על המליקה וקאמר דלמחן דאמר אינה לשחיטה אלא לכוף לא מחייב דאף על גב דהיכא דמלק סימן אח' למטה וסימן אח' למטה מודה דחייב התם היינו טעמא לפי שפעה בה מעשה המכשיר בחטאת הטורף אבל הכא לאו מעשה מכשיר הוא חולא דשחיטה היא ועוד דכחון אינו מכשיר בקדשים כלל . וכי תימא הרי עשה בה מעשה חולין בחון . קדשים מחולין לא ליפסין . ורב ויפס דלגי ואמר דאפילו ככהאי גוונא כולהו מודו דחייב כשרי עשה בה מעשה חטאת הטורף בחון סבירא ליה דלא בעינן מעשה מכשיר אלא כיון דבחטאת בחתיבת חד סימן שני והכא נמי ככר נחתך מעשה חסוב הוא וחייב : אירע עד פסול בשחיטה בין קודם פסולה וכו' אינה מטמא בגדים . פירש רש"י ז"ל כגון שכתבנה והיינו דשנין למחן דאמר יבנה לשחיטה מתחלה ועד סוף שתקבלת השחיטה קא אמרת שאני התם דאיגלאי מילתא למפרע דלא שחיטה היא כלל . כלומר דאפילו למחן דאמר יבנה לשחיטה מתחלה ועד סוף לא קאמר אלא כנגמרת בהכשרה אבל לא כשכתבנה שחיטה עתה . ומיהו לא מחוור דמעשה דטעמא שתקבלת שחיטה עתה הוא דמורה דאינו אלא כסוף הרי דבר אחר גורם לה ליפסל יבנה לשחיטה מתחלה ועד סוף ואם כתיבתיקשי ליפסול נמי בשחיטה עשה בה מלאכה בשעת שחיטה קודם פסולה ומתמאה בגדים לאחר פסולה אינה מטמאה בגדי' מלח קתני הכי שמוע מיה דאינה לשחיט' אלא כסוף . לפיכך נראה דכל היכא שאירע פסול בשחיטה בין מחמת שחיטה עתה בין מחמת דבר אחר לב"ע אינה מטמאה בגדים דאיגלאי מילתא דלאו שחיטה דפיה היא כלל :

דף ל ע"א ורובין בה טעמא דלאו לשמו הא סתמא פטור . ויהי דמקתני שאל לשמו חייב מכלל דסתמא פטור וכי קתני לשמו היינו סתמא דכיון שפסח הוא סתמא לשמו תיקרו . אבל הכי ליתני סתמא בלשון שאל לשמו אלא ע"ב שאל לשמו דוקא ולשמו סתמא . אבל הרב"ד פירש כסם הרב רבי משה בר יוסף ז"ל דע"כ לשמו היינו סתמא ושאל לשמו דוקא דאם איתא דסתמא שאל לשמו כי שחטו לשמו בפירוש הוא לכו שלמים ששחטן לשם פסח ותנן ואחר כל זבחים ששחטן בין לשמן בין שאל לשמן חייב . ולפי פירוש זה הכי גריסין לשמו אחתי פטור פסח כשאר ימות השנה הוא : דא תנן שחט בה שנים או רוב שנים ועדיין היא מפרכת הרי היא כחיה לכל דבריה . ככר כתיבי בפרק קמא דשבושת דהא לא מתנישין היא אלא מדתקן כהסוד והרובט השוחט

הטורף מפרקתה של כהן קוד' שתלה נפסה הרי זה גזול את הכרוי ומגליע דם באיברים . ומחן דפריש דלא לשויה נפסר' אלא ידרוס לא מחוור דאם כן הכי קאמרין דדרסה גמרא ואף על פי שרש"י ז"ל כתב דאף על גב דהכלה למטה חסינו היא יש מהם שכתבו כחורה לא נהיר דמירי דכתיב לא תקרי גמרא ומאי דאמרין לקתן אין וסחט אלא ומשך אסמכתא בעלמא היא : איך לי אלא נחמים שיאן ככלל הפסטה מנין לרבות את הראש שכבר הותו . פירש רש"י ז"ל דכיון דכתיב והפסית ומחן והדר וערוך משמע דאין ככלל עריכה אלא נחמים שיאן ככלל הפסטה וככלל נחום מנין לרבות את הראש שכבר הותו בשחיטה וחיון ככלל נקוח וככלל הפסטה נמי אינו אלא קרב כמות שהוא כדאמרין בוכחים מנין לרבות נמר שבוך תישים והקריטס והטלפים תלמו' לומר את זכיון שזינו לא ככלל הפסטה ולא ככלל נחום מנין שיהיה ככלל עריכה תלמו' לומר את ראשו ואת פירו . מדקאמר שכבר הותו מכלל דשחיטה מן הנחור בעינן פירש דאם לא הותו הוא ליה ככלל נחום וככלל הפסטה בודו והפסית את העולה אכולה עולה קאי דמאי דאמרין התם מנין לרבות למר שבוך תישים היינו לכתר דקיס לן דראש אינו ככלל הפסטה לפי שכבר הותו דמי לאו הכי הוה מוקמינן להאור קרא דהתם לקריטס וטלפים והוה ליה ראש ככלל הפסטה ונחום הילכך מדמיליטך קרא לחמיו דאם שמוע מיה דכבר הותו וס' דשחיטה מן הנחור . זה פי' לפרוש סל רש"י ז"ל :

ע"ב תדע שחט עופות יש ברנליהן שקשישים כדגים . כתב רש"י ז"ל תדע שחן הרקק נגדלו . ולא נהיר דמה בורך לראיה קרא כתיב כהדוי ישראל המים שרן נפס חיה ועוף . לפיכך נראה דהכא קאמר כיון דברייתא המים נכתב בהם ראו לדמותם אף לדגים לענין שחיטה : ואין תנא דפליגי עליה דר' אלעזר הקמר רבי היא דתניא וכו' . פירש דליכא למימר דכשנגטוה על רוב אחד בשוף בין כחירה בין בשחיטה נגטוה וכמחן דאמר אין שחיטה לעוף מן התורה דהא קתני רוב אח' בשוף דמילא דרוב שנים בכהמה דהיינו בשחיטה :

דף כ ע"א ואלו שחט את הנדרת לא קתני . נראה לי דאף על גב דתנא הכא לאו כשיעור שחיט' עסיק הכי קא דייק ודאי היא תנא בככא דשחט את הושט ואחר כך נשחטה הנדרת כשרה אלא לשמעינן דאף על פי שגולד בה טרפות פניה נשחטה כיון שכבר נשחט בה שיעור שחיטה כשרה שלא תאמר כיון דקיימא לן דשחט בה שנים או רוב שנים ועדיין היא מפרכת הרי היא כחיה לכל דבריה כל כשגולדו בה סימני טרפה קודם ויבנה הנשחטה חיותה כשיעור שחיטה קא נפיק ואם איתא דנדרת סני הוא ליה לתנא לשמעינן רבותא טפי דאפילו שחט את הנדרת אף על פי שאין החיות תנו כו כל כך דאפילו הכי אס נולד בו טרפות לאחר מלחן אינו אוסר . אי נמי הכי דייק דאם איתא דהוה לאו הוי הכי הוה ליה למיתגא שחט אחד תנן ואחר כך נשחט השני כשר מלח קתני הכי שמוע מיה דשחט דוקא : ואי לאו בשוף ומאי גמרו גמרו לקנה . פי' והכי קתני הוסף עליו כל שהוא וגמרו בכך דהא עביר ליה רובה . ומיהו דייק לא בכהמה ומאי גמרו גמרו לוטס : **דילמא** שאלו התם דאיכא סדרה ומפרקת . ומחן דאסיק למילתיה דרב אלא בר אהבה כתיובתא לא אסיק והלכתא . אי נמי דתיובתא כדקיימא קיימא דרב אלא בר אהבה דאת' וטל ולא קנה אפילו בתליקה אחר הכי ותפוח רב אלא בתליקה והדר בעינן ומאי הוי עלה לענין שחיטה ואמרין מלי הוי עלה כדקאמרין דקס"ד הכי דתיובתא ומליקה כ"כ איתובתא שחיטה דמאי שחט ומיהו דייק דמליקה שאני דאיכא סדרה ומפרקת :

ע"ב לפי שאי אפשר לגמול . ואם תאמר א"כ מתנה על מחנה כרוב הכי משכחת לה הא אי אפשר לגמול . לא קשיא דהתם כסוף פרק ב' דבבורות (דף י"ב) אמרין דהכא בתנור של חרם עסקין ומשום דלית ביה גומות הא לאו הכי איכא מ"ד התם דכל בירי אדם ואפשר לגמול :

דף כט ע"א ואי מחנה על מחנה אינו כרוב . כלומר מדרבנן כדאמרין לעיל דילמא לא אחי למעבד פלגא הא לא עבר ולא כלום . וליכא למימר דלענין שחיטה אינו כרוב לחומר' מדרבנן אבל לענין טרפה ודאי מדינה הרי הוא כרוב וכיון דהנה מטרפה ליה שרי אין בו שיעור שחיטה מדרבנן . דליתא דמי שסביבן ליה רובא משום שחיטה הוא שאנו רואין אותו כאלו נשחט רובו ואי אפשר לעשותו כרוב לענין טרפה ולא לענין שחיטה : אלא אי אחרת בקדשים אחתי פליגי רבנן עליה הוא ענמו לרס הוא לרין . ואם תאמר והא כתיבין לעיל דר' יהודה אפילו דביעב' לא סני ליה בלא חשיבות וירדוין וכיון שכן אפילו בקדשים מני רבנן לא פלוגי עליה דמי

חדושי חולין להר"ן ז"ל פרק השוחט

היינו מסוכנת ודקאמרת ככלה דכתב רחמנא ליה לי ככלה דלא חיה
 חכא מסוכנת כלומר וכוון נבלה זו לא התחיל איסורא מחיים וי אפשר
 לך לדון שחול לאחר ייתה אלא בק"ו גרודא דתנית למימר הכי טרפה
 שחיבה אלא מחמת קירוב תיבה חייבא ככלה שהיא מיתה נעמה לא כ"ס
 והאי ק"ו גרודא הוא וכוון שכן אין שוכנין מן הדון . וזו"ה אינטריך
 לזכות ככלה כהדיא : מכלל דטרפה לאו היינו מסוכנת . וזו"ה
 גמיר דטרפה לאו היינו מסוכנת אחתי תמתי דשריאלתא מסוכנת אסירא
 וכו' תימא טרפה דכתב רחמנא ליה לי דזמא מסוכנת דלא תחסר
 בעשה טרפה דתחסרה בלאו . וז"ל דאין ליה לן אלא חדא תמתי חיסורי
 או ככלה או טרפה וזו מסוכנת אסירא כחד מהנך הוא דאסירא שהיא
 זכר תימא טרפה וזמאן דרריס חיה אכול שחיבה חיה לא תיכול
 בכלל ככלה או בכלל טרפה ותמן דרריס כריס פ' ואלו טרפות הילכך כיוון
 אטרפה חוקינין לה כדתימא כהדיא כריס פ' ואלו טרפות הילכך כיוון
 דאסיקא דמסוכנת אינה לא טרפה ולא ככלה על כרחי' שריא וכהכי
 רששו סוגיין : שלא הרהרתי כיום וזמתי לידו טומאה כליליה .
 וז"ל דמדאורייתא היא ובדניתא ובשמרת מכל דבר רע שלא יהיה רע
 ביום ויבוא לידו טומאה כליליה כיון שהיא עבירה שאין אדם נוטל ממנה
 בכל יום כדלמדין בפ' גט פשוט היינו רבותיה דחוקאל . ודלמדין גמי
 שלא חלטה מכהמה שלא הורמו מתנותיה ס"ל כ"ת דתנות איהן טובלות
 דאי ס"ל טובלות מאי רבופיה דחוקאל :

דף לח"א א' מחתינין ה"ה ה"ה דכפופה ופסטה והדר
 כפפה . פי' ורב דפליג עליה דשמואל בפסטה
 ובכפפה ובדמשחט ומדלמדין להו שמואל לתלמידיו דרב אלטרביא ליה
 לזבא לאחוזי חובי שאני אומר הכי ס"ל מחתינין דוקא בכפופה ופסטה
 והדר כפפה : א לייבא בסוף שחיטה כל היכי תיהי ותיזיל . כלות
 דחורת יד פרכוסתא הוא ולא תמשע דפסוק שחיטה בעינין כולי האי לא
 לזו בחמט שחיטה :

ע"ב ע"ב אינטריבא ליה דלא תמן . מדלמדין ע"ב אינטריבא
 שמינין דלא חמי רבא דלמדין הכתוב כי הא מחתינין
 לאיפוגי אחתי' כלל ופרכוס זבב כבהמה מהני ליה לרבא גמי כפפה
 מתני' וז"ל דהכא לא נקט ליה אלא בשוף ליבא למימר דפליג אחתינין
 וס"ל כר' אשור כר' ריבא דלמדין לטיל דפרכוס זבב לא שמייה פרכוס דר"ב
 דאקדמתי טוף אלטרביא ליה דלא תמן לימא ככוס זבב בשוף אינטריבא
 ליה לא שמינין דדוקא בשוף אכל כבהמה לא ודלא כמתני' אלא ודאי אפי'
 לכהמה נגזרו והאי דנקט עוף דבוחא קאמר שמינין טוף שבר קל הוא
 לכפפה וזבבו האי פרכוס זבב כבהמה : רבי יוחנן אמר אסורה .
 פי' אסורה כהגהה כיון דמחתינין מעבודה לטעמה זכתי מתיס הוי ולא
 גרסינן פסולה דזו הכי לא תמשע מיניה אלא פסול אכילה כדדיוק בגמ'
 לקמן גמי מחתינין פסולה און זכתי מתיס לז :

דף לט"א א' בשלמא פנים לר"ל לא קשיא הא מקמיה
 דמשחט מרבי יוחנן הא
 לבתר דמשחט מר' יוחנן . זו היא גרסת רש"י וז"ל ופי' דמקמיה דאגמריה
 ר' יוחנן מתני' דהכא דקתני בה כהדיא דמשחט פוסלת בחולין מעבודה
 לטעמה הוא ספקא דתני' דסברה דר' יוחנן בלאו' הוא ופליג עליה אכל
 לבתר דמשחט למתני' מר' יוחנן דכתיב הדר ביה אלא לר' יוחנן קשיא .
 ולא כהירא דהכיבא חמירין להדיא בשלמא לר"ל הא מקמיה דמשחט הא
 לבתר דמשחט דאי הכי חמירין בכל דוכתא דנא תשכחת לה דאחזקת ר"ל
 לטולא ומתי' בשלמא לר"ל דמשחט דלאוקומה בלוקמיה ריחא קתי' .
 ועוד שמה שכתב הרב ז"ל דמ"ה לא אוקמה למתני' לר"ל במחשבת פגול
 מדקתני פוסלת ולא קתני משגלת לא מחזור דבפיגול גופיה איבא תרי
 גוויי מחשב לאכול הכזה חוץ לזמני דמקרי פגול ומייב כרת וחד מינייהו
 וזן למ' זמני דמקרי פסול ואין בו כרת . ועוד דז"ל דמשחט סיפא דאירי
 בחולין דלא שייך כיה פגול . אלא פסול נקט רישא פוסלת דדוכתה כפ"ק
 בדוכים (ר"י) ומה דנקט סמא אמר הריני שוחט חוק לזמני שהיא כפר
 שחטו ע"מ לזרוק חת דמזל לחון לזמני פסול כחן סמא אמר הריני שוחט
 חת הזבח ע"מ שלא לשמו פסול וכו' אלא ודאי ה"ג וכן גר"ה ז"ל בשלמא
 פנים לר"ל לא קשיא דמוקי לה במחשבת פגול :

ע"ב אר"הסדא לא חמירי בה אסור משום כבודן דרבנן .
 פי' רב חסדא ס"ל כלישנא קתא דבדללא
 שמינייה דחסיב פליגי ת"ה קאמר דלא חמירי בו אסור מש' כבודן דרבנן
 והיתר משום כבודו של ר"ה ומ"ה דח' דאפילו רבנן דקאמרו גמי כותי
 שאין סמא תשבתו לע"ה הכה מרוד כיון דשמינייה דחסיב הוכיח סופו
 על חמילתו . וחמירין אלא חמיר רב שכי' לא חמירי בה היתר משום כבודו
 של רש"י ג' דניטין כלומר דס' דלמדין הוכיח סופו על חמילתו ואסור
 גמי לא חמירי בה דאע"ג דהתם ליבא חמין דפליג עליה דרש"י ג' הכה שאני
 דכיון דישראל מכלל גדיל טפי טובא מע"ה הרי הוא בחוקתו עד שידע
 לנו שהוא נפסל . ובאידך ליבא היתר לא חמירי בה משום כבודו דרש"י ג'
 דעכרים אסור גמי לא חמירי בה משום כבודן דרבנן דפליגי עליה וחמירי

הוכיח סופו על חמילתו לא חמירין : והאי דלא נזכר משקרא סבר
 מי חמי לידו דלזכות . מיהא משחט דכי חמירי וכו' לזכור שלא כפניו
 ה"ה היכי דלכי משחט ביחא ליה אכל היבא דלזכות לא קני דהא חמירין
 סבל דאפילו לרבנן לא קנה . אלא משום דמשחט ליה זכיון דשקא בשעת
 שמייעה ודאי ביחא ליה . ומיהא דכי חמירין אין חבין לזכור שלא כפניו
 אע"ג דניחא ליה לכי שמיע קאמרינן . וז"ל דלמדין ב"ה ה"ה חמירין
 (דף י"ה) גמי אב שקדש אשה לבנו תומי יופי בבבל שלח חמירי שחא בתר"ב
 הכן משחט הא בתרנה מהני וחמירי ואלא חוב הוא לו שהו חמירי בשאר
 כסות וטובה ונאסר בקרובותיה . וכן גמי מתי דלמדין האס' (דף ח"ה)
 כקטנה שנקדשה שלא מדעת אשה דחוששין שחא בתרנה האב כי נתר'ל
 מאי הוי והלא חוב הוא לו כשהיא מתקדשת משקעת עליה מרשות אביה
 שהיא יכול לתוכרה . וז"ל דה"ה זכות ניכר ולא חובה דסתמא דמילתא
 דכל אדם רונה להשיא בתו וניחא ליה בהה שעתו רונה כדלמדין אסור
 לאדם שיקדש חת בתו כשהיא קטנה עד שתגדיל ותאמר בפ' אבי רונה
 הילכך כזכות דמי וכו' בתרנה מהני וכן גמי כן כיון שהו עתיד לישא
 וכל אדם רונה בכך אע"פ שמתחייב בשאר כסות ועונה ונאסר בקרובות
 און זו חובה הילכך שטמא דלון חוששין שחא בתרנה הכן הא נתר'ל מהני
 דזויג' אי איניס חלמא דלא מני מחמי ליה אסור . פי' רש"י ז"ל דרב
 אבי לטעמיה דלמדין בע"ה בפ' השוכר דמשחט בכותי קונית וזו"ה אי הוי
 כותי גברא חלמא דלא מני ישראל מתי דלמדין ליה אסור וזו"ה לא חמירי ליה האי
 רישיה וכו' כלומר דאע"ג דמשחט קונית כיון דלאו גברא חלמא הוא מני
 אמר ליה ישראל לתקוני שרתיך ולא לעיניו . וכ"ה כיון דמשחט קונית
 מכל מקום הרי יש לו חלק בה . וז"ל און ה"ה אלא מיהו כיון דלאו חלמא
 הוא ולא סוכא דתתי' ולא מחשב לע"ה אלא טקטפא שחא ידתי ישראל וילך
 לו כפתי נפש : וזענין הלכה הא איסיקא הלכתא כהדיא כר' יוסי
 הילכך און מחשבת העלים פוסלת כלל ואפילו היבא דמשמיטה דחסיב
 אלא היבא דמשחט השוחט כלל היא פוסלת :

דף ע"א ה"ה כהנת חמירי רבונה למי ע"ה . כהדרש"י
 ז"ל לא מיכתיב שומד דכשהביה והרביה
 קנאה כהנהגהה ונעשית שנו אלא אע"ג דרבונה ולא קנאה אסר לה
 במשעה כל דכו' . ואין כוונתו ז"ל דהיבא שהגביה יבול לחסרו חמירי
 למ"ד און אדם אסור דבר שאינו שלו דל"ה הכי פרכין לקמן ממנסך
 למ"ד און אדם אסור דבר שאינו שלו דהא חמירין בפ' הנוקין (דף י"ב)
 כהדיא דמנסך לא מחייב כחלומין אלא היבא דאגביהה דמיקרא דאי לא
 קס ליה בדרבה מיניה וכוו שכתב רש"י ז"ל ענינו לגמי כן ומ"ה מאי
 קושיא למ"ד און אדם אסור . אלא ודאי אע"ג דאגביהה לא נעשית שלו
 נגמתי אלא לתחייב בחוביה . ומיהא דבר שאינו שלו הוי מ"ה
 פרכין ממנסך למ"ד און אדם אסור אלא שרש"י ז"ל הוא אומר דלא
 מיכתיב היבא שהגביהה דקנאה קתא עד שהו מחייב בחוביה . אלא
 אפילו רבונה שלא קנאה כולל אסורה . וכן פי' לפי רש"י ז"ל ודלמדין
 פירשו דכי נקט רבונה רבותא קת"ל דלא מיכתיב הגביה והרביב' אשחט
 בה סימן אח' דמשחט רבא הוא אלא אפילו רבונה דמיקרא דלא עביד
 בה כולי האי אסורה :

ע"ב מברי ר' הילא כחון חמירי לשמיטה כעולא שולא מעש'
 כן דהו קאמר . כלומר דכי דמתימריה דרב
 הונא איבא למימר מילין דוקא קאמר מפני שהו מעשה המושל
 בשוף כיון דאמריה מימריה דעולא ליבא למימר הכי דעולא כיון
 ששעה בה מעשה קאמר והאי ליבא משחט חמירי או מעשה רבא
 דהיינו שני סימנין או מעשה כל דכו' וכיון דחמירי רב הונא ואמר סימן א'
 אסקיה ממעשה רבא ואוקומיה אכל דכו' דמשחט חמירי ליבא למימר שאין
 דרכו של חמיריין פסותו . ומלא שרב הונא ועולא כל אחד מגלה דברי
 חמירי דזו מדבר הונא ה"ה סימן א' דוקא וזו מדעולא ה"ה מעשה רבא
 אכל מדברי שניהם אנו למיין דעולא מעשה כל דכו' קתא ורב הונא דחמ'
 סימן א' לא דוקא : אי רבי . מאי איריא חטאת למתיבין וכו' .
 פי' רש"י ז"ל אי חמירי בשלמא דר' ה"ה סימן א' דוקא קאמר מאס הכי
 חמא חטאת דמשכחת לה בחטאת הניק דכהדי דהדי חמירי אלא וזו חמירי
 דסימן א' לא דוקא ועל כרחין אית לן לזוקמי בלמור בגמ' וזיאה הוא
 עובדה מאי איריא חטאת למתיבין וכו' והיי' רש"י ז"ל על פי' דל"ה
 כך פרכא כ"ס דקשי' לרב נחמן דלמדין אין אדם אסור ורב נחמן לחושבו'
 לרב הונא חמא וז"ל הכי קלילין וטריין וכו' דקשיא לרב נחמן
 ויפני קושיא זו דחה פירוש . ואפשר להעמיד דלמדין לך רב נחמן להכי
 נקט חטאת לא שמינין דאע"ג דקני ליה לכפרה לאו כהדיא דמי ומ"ה
 חייב שלח חטאת דכולהו כהדי דהדי קא חמירי . אלא לר"ה דלא סגי לא
 בלמור בגמ' וזיאה הוא עובדה וכל הכותים כמי משכח לה כהדי דהדי
 קא חמירי . ומ"ה ח"ה דאיתי' לן פסיר לדרב נחמן כי נקט חטאת ואפי'
 חטאת כהמה הכי מקשינן כמחך לרב נחמן משחט חטאת בשכ"ה
 וחמירין ואוקים בחטאת הניק דרב הונא בלאו' הוא דנרדף לזוקומה הכי
 אכל

